

عنوان مقاله:

از شرقگرایی تا شرقشناسی: پژوهشی در تحول مفهوم و مصداق «شرقشناسی»

محل انتشار:

دوفصلنامه غرب شناسی بنیادی، دوره 7، شماره 1 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

سیدکمال کشیک نویسنده اصلی - کارشناس ارشد تاریخ فرهنگ و تمدن ملل اسلامی، دانشگاه زنجان

عباس احمدوند - استادیار گروه تاریخ و تمدن ملل اسلامی، دانشکده الهیات و ادیان، دانشگاه شهید بهشتی

خلاصه مقاله:

بسیاری از تعریف‌های بیان شده درباره «شرقشناسی»، دربردارنده مفهوم غربی آنها است؛ ابهام این واژه با بارمعنایی منفی، به‌ویژه در ارتباط با استعمار اروپا، تصدیق شدنی است. تلاش‌های ادوارد سعید برای ابهام‌زدایی از آن، چیزی از این پیچیدگی نکاست بلکه در گفتمانی ضد غربی، به محور و مبنای نقد تبدیل گردید. تاکید بر تقابل دو جهان شرقی (شرقی شده) و جهان غربی (غربی شده)، فاصله‌های در ذهن پژوهشگر میان موضوع و حقیقت آن ایجاد میکند؛ فاصله‌های که سبب ساخت تصویری ناروا از موضوع میشود. تغییر این اصطلاح در مواجهه با موضوع، نشان از تغییر رویکرد غربیان درباره آن است و متأسفانه این تغییرات از طرف منتقدان، به ویژه مسلمانان، نادیده گرفته میشود. بی توجهی به نقش زمان در ارایه تعریف‌ها، به ویژه در حوزه مطالعات اسلامی در غرب، بر این تقابل تأثیر گذاشته و مفهومی منجمد را به نقد کشیدن عمق اختلاف نظرها را بیشتر کرده است. در این مقاله تلاش شده است با بررسی زمین‌های ساخت اصطلاح «شرقشناسی» در فرهنگ اروپایی، قلمروشناسی یا کاربردهای آن، فهم ما از شرقشناسی، نقش شرقیان در تحول فکر غربیان با حضور و همکاری مسلمانان در مطالعات اسلامی، به چالش امروزی و تغییر پارادایم شرقشناسی پرداخته شود. همچنین در پایان بحث شرقشناسی همدلانه را، با برشمردن مهمترین عوامل آن، پیش کشیده ایم.

کلمات کلیدی:

شرقشناسی، مطالعات اسلامی در غرب، گفتمان غربی، شرقشناسی همدلانه، ادوارد سعید

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1188763>

